

Новини

Допомогти ЗСУ

Єгорова Ганна

Коли будуть осінні канікули в школах України в 2024 році?

Яких змін очікувати у 2025–2026 навчальному році?

Сьогоднішні освітні втрати є великою загрозою для загального розвитку України

Нормативна база

Книги

Сервіси

Приклади документів

Тематички

Тести

[Додати в Мої закладки](#)

ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДОМ ОСВІТИ

Додати в
Мої
закладки

№ 10

Жовтень 2024 року

організуємо освітній процес

учні з ООП

Організуємо освітній процес учнів з ООП, як МОН рекомендує

МОН надало рекомендації, як у 2024/2025 н. р. організувати навчання для учнів з ООП. Ознайомтеся з ними за п'ять хвилин — знатимете пріоритетні напрями роботи

Подбайте про безпеку й психологічний комфорт

Укриття в закладі освіти необхідно облаштувати з урахуванням потреб маломобільних груп населення, що забезпечить можливість організувати освітній процес для здобувачів освіти з ООП в очному форматі.

Укриття має відповідати вимогам доступності та передбачати можливості для переміщення і комфортного перебування в них осіб з ООП.

Здобувачі освіти з ООП в укритті можуть потребувати додаткової індивідуальної підтримки, тому важливо, щоб працівники, які відповідають за переміщення та перебування в укритті (асистент вчителя, асистент учня, інші педагогічні працівники), були підготовлені до роботи з дітьми з ООП, розуміли специфіку поведінки таких дітей і володіли методами надання психологічної підтримки під час стресових ситуацій.

Корисні джерела

1. Рекомендації МОН щодо облаштування безпечного і комфортного простору в укриттях для закладів освіти «Моя фортеця». Їхня мета — створити в закладах освіти безпечні, комфортні, інклюзивні укриття із сучасним дизайном.
2. Методичні рекомендації «Безпечне освітнє середовище: Надання індивідуальної підтримки учням з особливими освітніми потребами під час підготовки до реагування на надзвичайні ситуації», розміщені на сайті МОН.

Створіть інклюзивний клас

У разі звернення батьків чи інших законних представників дитини з ООП керівник закладу освіти зобов'язаний створити інклюзивний клас та організувати інклюзивне навчання з урахуванням рівня підтримки, рекомендованого ІРЦ у висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку особи.

Заклад освіти не може відмовити в організації інклюзивного навчання учня з ООП та створенні інклюзивного класу.

За наявності в закладі освіти кількох класів зі здобувачами освіти одного року навчання учнів потрібно розподілити пропорційно між такими класами.

Під час комплектування інклюзивних класів важливо враховувати індивідуальні потреби учня з ООП для досягнення цілей навчання, визначених в його ППР.

У період дії воєнного стану не застосовують граничну кількість учнів з ООП в інклюзивних класах, визначену [Порядком організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), затвердженим постановою КМУ від 15.09.2021 № 957.

Під час комплектування класів слід керуватися найкращими інтересами дитини та не порушувати право здобувачів освіти на її здобуття. Досягнення прогнорозованих результатів навчання всіх учнів інклюзивного класу ускладниться наявністю в одному такому класі кількох осіб з ООП четвертого-п'ятого рівнів підтримки.

Створіть команду психолого-педагогічного супроводу

До складу команди психолого-педагогічного супроводу (*далі* — команда супроводу) разом із вчителями, асистентом вчителя, практичним психологом, іншими педпрацівниками закладу освіти та залученими фахівцями входять також батьки дитини.

Не можна створювати одну команду супроводу на заклад освіти. За таких умов до неї включатимуть усіх батьків, а це порушуватиме права дитини на конфіденційність і поширюватиме інформацію про кожну окрему дитину серед усіх батьків учнів з ООП.

Фахівці ІРЦ, які брали безпосередню участь у проведенні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, відіграють важливу роль у процесі створення та реалізації індивідуальної програми розвитку (ІПР) дитини.

Фахівці ІРЦ мають виїжджати на місце навчання особи з ООП, а керівник закладу освіти має сприяти тому, щоб вони якісно виконували покладені на них завдання.

Організуйте інклюзивне навчання

Організація освітнього процесу для дітей з ООП в інклюзивних класах ЗЗСО здійснюється за програмою закладу освіти.

Щоб максимально реалізувати потенціал дитини з ООП та забезпечити прогрес її розвитку, необхідно:

- враховувати її особливі освітні потреби;
- забезпечити особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу;
- адаптувати та/або модифікувати окремі навчальні предмети / інтегровані курси.

Неприпустимо організувати навчання дитини з ООП за програмою спеціального закладу освіти.

Типові освітні програми для спеціальних закладів освіти можуть бути лише ресурсом для здійснення адаптації та/або модифікації освітньої програми до потреб дітей з ООП. Всі діти інклюзивних класів, зокрема й діти з ООП, навчаються за освітньою програмою закладу освіти. Для дітей з ООП необхідно доповнити освітню програму корекційно-розвитковим складником.

Щоб реалізувати корекційно-розвитковий складник, потрібно проводити:

- індивідуальні та групові корекційно-розвиткові заняття;
- корекційну роботу під час вивчення всіх навчальних предметів, адаптуючи навчальний матеріал, використовуючи спеціальні методи та способи роботи відповідно до потреб і можливостей дитини.

Організуйте надання психолого-педагогічних і корекційно-розвиткових послуг

Корекційно-розвиткові заняття, визначені ІПР, можуть проводити:

- педпрацівники закладу освіти, введені до штатного розпису закладу, — за рахунок коштів освітньої субвенції);
- інші педпрацівники на умовах цивільно-правових договорів — за рахунок коштів субвенції з держбюджету місцевим бюджетам на надання держпідтримки особам з ООП;
- фахівці ІРЦ — у межах свого робочого часу.

У період дії воєнного стану учні інклюзивних класів, які вимушені змінити своє місце проживання (перебування) та здобувають освіту з використанням технологій дистанційного навчання, а також учні, які за кордоном, та не отримують додаткових психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг за місцем навчання внаслідок особливостей психофізичного розвитку, можуть отримати корекційно-розвиткові послуги в ІРЦ, зокрема дистанційно.

Додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги, а також придбання допоміжних засобів для навчання, визначених ІПР, фінансуються за рахунок коштів субвенції з держбюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з ООП, коштів місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством.

Заклади освіти організовують інклюзивне навчання учнів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законодавством ([п. 22 Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти](#), затвердженого постановою КМУ від 15.09.2021 № 957).

У разі нестачі коштів субвенції з держбюджету інклюзивне навчання має бути профінансоване за рахунок коштів місцевого бюджету для унеможливлення порушення права дітей з ООП на освіту.

Потреби кожної дитини мають бути забезпечені в повному обсязі, зокрема за рахунок залишків коштів субвенції за попередні роки, а також інших джерел, не заборонених законодавством.

Для забезпечення додаткової підтримки учнів з ООП, які навчаються за формою педагогічного патронажу в закладі освіти, додаткові психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги можуть надавати в ІРЦ чи інших закладах / установах: реабілітаційні заклади, спеціальні заклади освіти тощо в обсязі, який відповідає індивідуальним потребам учня, стану його здоров'я та визначений в ІПР.

Такі додаткові послуги надають фахівці ІРЦ в межах свого основного робочого часу.

Кількість навчальних годин, визначених для організації навчання за формою педагогічного патронажу, можна використовувати на вивчення навчальних предметів, обов'язкових для вивчення, відповідно до освітньої програми за умови виконання вимог державних стандартів.

Забезпечте заклад освіти кваліфікованими педпрацівниками

Важливу роль у підвищенні професійної компетентності педпрацівників закладів освіти щодо навчання дітей з ООП відіграють Центри підтримки інклюзивної освіти, які:

- здійснюють підвищення кваліфікації, організовуючи та проводячи тренінги, семінари, вебінари;
- надають консультативно-методичну допомогу з питань навчання дітей з ООП керівникам та педпрацівникам закладів освіти, ІРЦ.

Важливо не порушувати трудового законодавства стосовно педпрацівників, які забезпечують інклюзивне навчання: вчителів, асистентів вчителів, вчителів-дефектологів. Тобто потрібно своєчасно виплачувати доплати за роботу в інклюзивних класах, не укладати короткострокових трудових договорів, що позбавляє педагогів соціальних гарантій, які зазвичай надають на підставі постійної або тривалої зайнятості.

Невиплата коштів за проведені корекційно-розвиткові заняття фахівцям, з якими укладено цивільно-правові угоди, також призведе до втрати висококваліфікованих працівників, а в результаті — до порушення прав дітей з ООП на якісну освіту.

Відсутність гарантій стабільного працевлаштування може спричинити психологічний стрес і негативно позначитися на продуктивності та якості виконуваної роботи.

Корисні джерела

Рекомендації щодо роботи асистента вчителя та асистента учня (дитини), зокрема під час дистанційного навчання під час воєнного стану, та недопущення порушення трудових прав педагогічних працівників, які виконують функції асистента вчителя, надано в листах МОН від 06.09.2022 № 1/10258-22 та від 31.08.2023 № 1/13094-23.

Контролюйте оцінювання навчальних досягнень учнів з ООП

Невід'ємною частиною освітнього процесу є оцінювання навчальних досягнень учнів. Воно визначає, чи досягаються поставлені цілі навчання.

Головне завдання оцінювання — створити сприятливі умови для повного розкриття потенціалу кожної дитини з ООП.

Корисні джерела

Методичні рекомендації Українського інституту розвитку освіти «Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами», що розміщені на сайті МОН. Вони містять практичні інструменти та поради, які дають змогу в умовах інклюзивного навчання адаптувати оцінювання до індивідуальних потреб кожного учня та відстежувати прогрес їхнього розвитку.

Примітка. Складено відповідно до рекомендацій МОН щодо організації освітнього процесу осіб з особливими освітніми потребами в закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році.

Чи була корисною стаття? 😞 😐 😊 😄 😁

знаймо українську
Як правильно
замінити: діюча
програма, копія

консультуємося з експертами
Чи атестувати
вчителя, який
перебуває
за кордоном
у відпустці без

запитання — відповідь
Міжгалузеві інтегровані
курси: як запровадити,
чи оцінювати результати

2 дні до кінця